MINISTERSTWO PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ

DEPARTAMENT RYNKU PRACY

USŁUGI SZKOLENIOWE I INSTRUMENTY PODNOSZENIA KWALIFIKACJI

DANE STATYSTYCZNE 2002-2006

Autor: *Elżbieta Strojna*
Współpraca: *Anna Maliszewska*

Opracowanie redakcyjne: *Hanna Stankiewicz*

Projekt graficzny: ESTRELLA Sp. z o.o.

© Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Wydawca:
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy
ul. Tamka 1, 00-349 Warszawa

W publikacji zaprezentowane zostały dane statystyczne obrazujące wyniki działalności powiatowych urzędów pracy w latach 2002-2006 w zakresie szkolenia bezrobotnych oraz wdrażania innych form wsparcia tych osób w pozyskaniu nowych kwalifikacji zawodowych, w szczególności poprzez organizację staży i przygotowania zawodowego.
Publikacja jest adresowana do osób i instytucji zainteresowanych działaniami publicznych służb zatrudnienia w zakresie podnoszenia kwalifikacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

SPIS TREŚCI

1. Usługi i instrumenty szkoleniowe 2

2. Środki Funduszu Pracy przeznaczane na szkolenia, staże i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy 3

3. Uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez urzędy pracy 4

4. Struktura szkolonych bezrobotnych 5

5. Udział osób przeszkolonych w wybranych grupach klientów urzędów pracy 7

6. Kierunki szkoleń organizowanych przez urzędy pracy 9

7. Staże i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy 13

8. Udział przedstawicieli z grup defaworyzowanych na rynku pracy w programach aktywizacji zawodowej 14

9. Dodatkowe formy wsparcia osób bezrobotnych zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji zawodowych 15

10. Instytucje szkoleniowe realizujące szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy 16

1. USŁUGI I INSTRUMENTY SZKOLENIOWE

Ustawa z 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przewiduje następujące formy wspierania podnoszenia kwalifikacji w ramach działań urzędów pracy:

1. Zarejestrowanym osobom bezrobotnym powiatowy urząd pracy może zaoferować bezpłatne szkolenie trwające do 12 miesięcy, a w przypadku osób bez kwalifikacji zawodowych – do 24 miesięcy;
   - osoba bezrobotna może zostać skierowana na szkolenie grupowe organizowane przez urząd pracy lub szkolenie przez siebie wskazane;
   - do 25 roku życia uczestnik szkolenia otrzymuje stypendium w wysokości 40% zasiłku, powyżej 25 roku życia – dodatek szkoleniowy w wysokości 20% zasiłku;
   - urząd pracy może uczestnikowi szkolenia sfinansować koszt dojazdu, zakwaterowania i wyżywienia, jeżeli odbywa się ono poza miejscem zamieszkania tej osoby;
   - osoba bezrobotna uczestnicząca w szkoleniu, samotnie wychowująca dziecko do lat 7, może otrzymać zwrot kosztów opieki nad dzieckiem, do wysokości połowy zasiłku.
2. Osoby zarejestrowane w urzędzie pracy mogą otrzymać dofinansowanie kosztów egzaminów oraz kosztów uzyskania licencji (do wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia) lub kosztów studiów podyplomowych (do wysokości 75%);
3. Osoby, które chcą podjąć zatrudnienie wymagające szczególnych kwalifikacji mogą otrzymać nieoprocentowaną pożyczkę szkoleniową na sfinansowanie kosztów specjalistycznego szkolenia – do wysokości 400% przeciętnego wynagrodzenia;
4. Osoby bezrobotne do 25 roku życia, bez kwalifikacji zawodowych (szkoła podstawowa, gimnazjum lub liceum ogólnokształcące), pochodzące z rodzin uprawnionych do świadczeń z pomocy społecznej, mają prawo do stypendium na kontynuowanie nauki (w trybie niestacjonarnym). Stypendium wynosi 50% kwoty zasiłku i przyznawane jest na okres 12 miesięcy (może być przedłużone).
5. Zarejestrowanym osobom bezrobotnym powiatowy urząd pracy może także zaoferować w celu uzyskania doświadczenia i/lub zaktualizowania kwalifikacji:
   - staże u pracodawcy, do 12 miesięcy – dla osób do 25 roku życia,
   - przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, do 6 miesięcy – dla osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.

   Bezrobotni uczestnicy stażu lub przygotowania zawodowego otrzymują stypendium .
6. Pracodawcy, którzy utworzyli Fundusz szkoleniowy mogą z urzędu pracy otrzymać częściowe (do 50%) dofinansowanie kosztów specjalistycznego szkolenia pracowników zagrożonych zwolnieniami (pod warunkiem pozostawienia ich w zatrudnieniu).

[1] Dziennik Ustaw Nr 99, poz.1001, z późn. zmianami.

[2] Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia stypendium wypłacane było w wysokości zasiłku dla bezrobotnych. Nowela ustawy z 24 sierpnia 2007 wprowadziła podwyżkę tego stypendium do wysokości 140% zasiłku i rozszerzyła krąg osób uprawnionych do skorzystania z przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

2. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY PRZEZNACZANE NA SZKOLENIA, STAŻE I PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY

Na sfinansowanie szkoleń w 2006 roku urzędy pracy przeznaczyły z Funduszu Pracy ponad 186 mln zł, co daje kwotę średnio nieco ponad 1300 zł nakładów na jedną osobę, która ukończyła tę formę aktywizacji. Co prawda inwestycje w kwalifikacje w porównaniu z 2002 rokiem zwiększyły się ponad 3,5 krotnie, jednak w roku 2006 obserwujemy wyraźne wyhamowanie tendencji wzrostowej: w porównaniu z 2005 rokiem nakłady zwiększyły się zaledwie o 2,5%. Nieznacznie też wzrosły środki przeznaczone średnio na jednego przeszkolonego (o 7%). Dla porównania – na staże dla młodych osób przeznaczono w 2006 roku ponad 670 mln zł, a na przygotowanie zawodowe w miejscu pracy 203 mln zł.

Wydatki na szkolenia nie przekraczają 10% wydatków na aktywne formy walki z bezrobociem. Na tle krajów Unii Europejskiej w dalszym ciągu pozostajemy daleko w tyle – w krajach tzw. dawnej piętnastki ok. 1/3 wydatków na formy aktywne przeznaczana jest na szkolenia.

Tabela 1. Wydatki z Funduszu Pracy w latach 2002-2006 w mln zł

Lp.	Wydatki Funduszu Pracy	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Ogółem	9.972,6	10.609,8	9.180,2	5.550,8	7.200,4
2.	Zasiłki i świadczenia	8.879,2	8.761,6	7.258,5	2.997,7	2.763,1
3.	Formy aktywne, w tym:	539,4	1.357,6	1.323,5	1.905,3	2.218,7
4.	Szkolenia	50,8	113,9	125,9	181,8	186,7
6.	Staże	×	×	×	607,3	671,9
8.	Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	×	×	×	193,6	203,1

Tabela 2. Wydatki z Funduszu Pracy na jednego uczestnika programu aktywizacji, w latach 2002 – 2006, w zł/os

Lp.	Wydatki Funduszu Pracy na jednego uczestnika	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Szkolenia	796	923	1002	1224	1314
2.	Staże	×	×	×	4485	4342
3.	Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	×	×	×	3985	3434

Tabela 3. Udział środków z Funduszu Pracy na podnoszenie kwalifikacji w wydatkach przeznaczanych na programy aktywizacji, w latach 2002-2006, w procentach

Lp.	Udział w wydatkach na formy aktywne:	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Szkolenie	9,42%	8,40%	9,51%	9,54%	8,41%
2.	Staże	×	×	×	31,87%	30,28%
3.	Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	×	×	×	10,16%	9,15%

* * *

3. UCZESTNICTWO W SZKOLENIACH ORGANIZOWANYCH PRZEZ URZĘDY PRACY

Liczba osób skierowanych przez urzędy pracy na szkolenia w ciągu ostatnich pięciu lat wzrosła prawie 2,5 krotnie i w roku 2006 wynosiła 147 tys. Szkolenie ukończyło 98% z tych osób, tj. 142 tys. Wskaźnik udziału bezrobotnych w szkoleniach jest w Polsce bardzo niski i w roku 2006 wynosił zaledwie 5,5% ogółu bezrobotnych.

Od lat zdecydowana większość szkolonych bezrobotnych – ok. 80% – otrzymuje skierowanie na szkolenie grupowe, tj. o tematyce zaplanowanej przez urząd pracy i kontraktowane w instytucji szkoleniowej wybranej przez urząd pracy dla grupy uczestników. W 2006 roku w tym trybie skierowano 77,3% osób. W porównaniu z rokiem 2005 nieznacznie zmniejszył się udział skierowań na szkolenia grupowe kosztem skierowań na szkolenia wskazane przez bezrobotnych.

Tabela 4. Uczestnictwo zarejestrowanych bezrobotnych i poszukujących pracy w szkoleniach, w latach 2002-2006

Lp.	Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Liczba osób, które rozpoczęły szkolenie organizowane przez urzędy pracy	67 819	130 770	126 167	151 200	146 915
2.	Liczba osób, które ukończyły szkolenie (przeszkolonych) organizowane przez urzędy pracy	63 843	123 443	125 610	148 482	142 060
3.	Przeszkoleni bezrobotni – ogółem, z tego:	59 186	116 523	122 717	141 222	135 649
4.	• w trybie grupowym – (liczba i %)	46 386 78,3%	93 715 80,4%	96 790 78,9%	117 758 83,4%	104 882 77,3%
5.	• w trybie indywidualnym – (liczba i %)	12 800 21,7%	22 808 19,6%	20 978 21,1%	23 464 16,6%	30 767 22,7%
6.	• na podstawie umów trójstronnych* - (liczba i %)	6744 11,4%	12238 10,5%	11107 9,5%	14241 10,1%	Brak danych
7.	Udział osób przeszkolonych wśród bezrobotnych, w %	2,0%	3,8%	3,9%	4,8%	5,5%

* Umowy trójstronne zawierane są między urzędem pracy, instytucją szkoleniową i pracodawcą; w 2006 umowy te nie były już ewidencjonowane w statystyce publicznej, ze względu na wycofanie zapisu o tej formie szkoleń z regulacji prawnych.

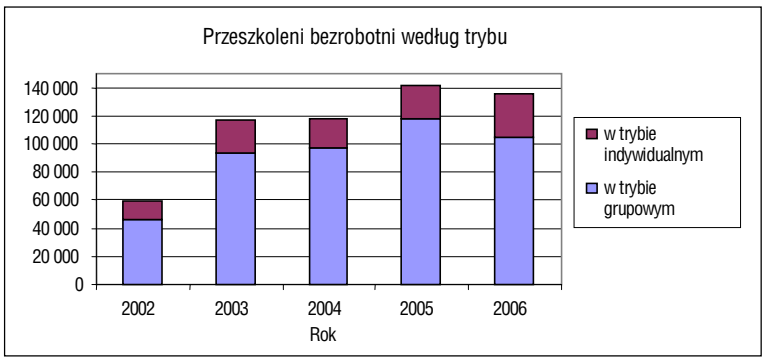

* * *

4. STRUKTURA SZKOLONYCH BEZROBOTNYCH

W ciągu ostatnich pięciu lat zmniejsza się udział kobiet w szkoleniach; w 2006 roku stanowiły one 44% przeszkolonych bezrobotnych.

Tabela 5. Struktura przeszkolonych bezrobotnych według płci, w latach 2002- 2006 (przeszkoleni ogółem = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Przeszkolone kobiety	50%	50%	49%	47%	44%
2.	Przeszkoleni mężczyźni	49%	49%	51%	53%	56%

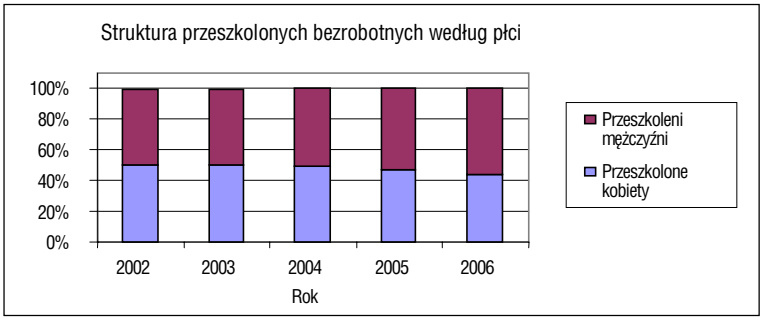

Wśród szkolonych przeważają osoby z młodszych grup wiekowych, choć na przestrzeni 5 lat zmniejszył się udział osób do 24 roku życia, zwiększył zaś – osób powyżej 45 roku życia.

Tabela 6. Struktura przeszkolonych bezrobotnych i poszukujących pracy według wieku, w latach 2002-2006 (przeszkoleni ogółem = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Przeszkolone kobiety	50%	50%	49%	47%	44%
2.	Przeszkoleni mężczyźni	49%	49%	51%	53%	56%

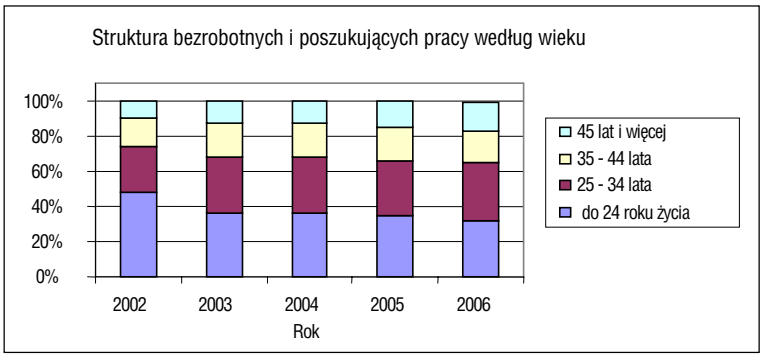

Wśród szkolonych najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym oraz z zasadniczym zawodowym, choć udział tych grup wśród ogółu szkolonych maleje na przestrzeni ostatnich 5 lat. Zwiększa się natomiast udział osób z najniższym oraz z najwyższym poziomem wykształcenia.

Tabela 7. Struktura przeszkolonych bezrobotnych i poszukujących pracy według wykształcenia, w latach 2002-2006 (przeszkoleni ogółem = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Policealne i średnie zawodowe	38%	34%	35%	34%	33%
2.	Zasadnicze zawodowe	30%	31%	28%	28%	26%
3.	Gimnazjalne i poniżej	11%	14%	13%	15%	15%
4.	Ogólnokształcące	13%	12%	13%	13%	14%
5.	Wyższe	8%	9%	11%	10%	11%

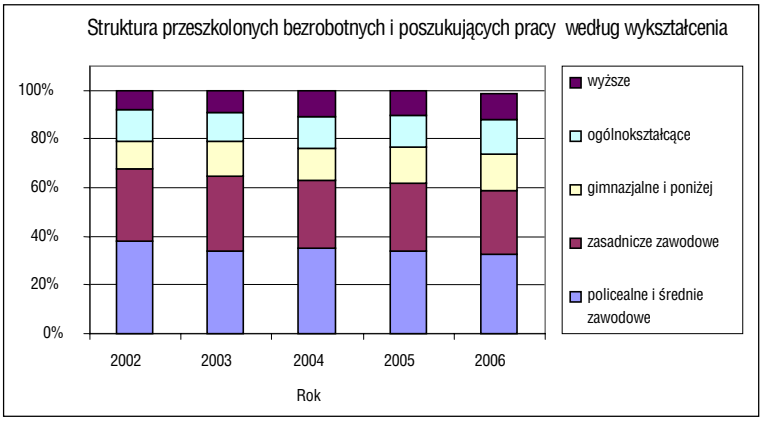

Margines wśród uczestników szkoleń organizowanych przez urzędy pracy stanowią bezrobotni niepełnosprawni. Natomiast znaczącą grupą są osoby długotrwale bezrobotne.

Tabela 8. Osoby bezrobotne niepełnosprawne i długotrwale bezrobotni w strukturze przeszkolonych bezrobotnych, w latach 2002-2006 (przeszkoleni ogółem = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Bezrobotni niepełnosprawni	4%	3,3%	4%	3,3%	2,6%
2.	Bezrobotni długotrwale	34%	44%	42%	44%	40%

* * *

5. UDZIAŁ OSÓB PRZESZKOLONYCH W WYBRANYCH GRUPACH KLIENTÓW URZĘDÓW PRACY

Na przestrzeni ostatnich 5 lat maleje uczestnictwo kobiet w szkoleniach organizowanych przez urzędy pracy i ta niekorzystna tendencja pogłębia się.

Tabela 9. Wskaźnik przeszkolenia bezrobotnych kobiet/ mężczyzn, w latach 2002- 2006 (bezrobotni danej kategorii płci = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Kobiety	1,8%	3,6%	3,8%	4,4%	4,4%
2.	Mężczyźni	1,8%	3,8%	4,4%	5,8%	6,8%

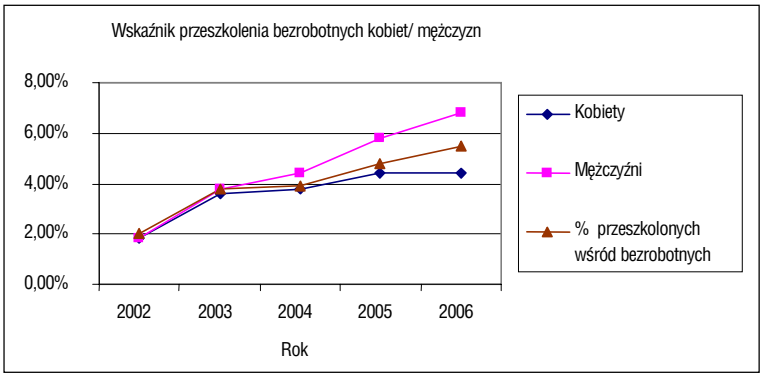

Im młodsza grupa wiekowa, tym częściej jej przedstawiciele uczestniczą w szkoleniach organizowanych przez urzędy pracy. Osoby powyżej 45 roku życia wyraźnie rzadziej korzystają ze szkoleń niż bezrobotni ogółem.

Tabela 10. Udział przeszkolonych w danej kategorii wiekowej, w latach 2002-2006 (bezrobotni i poszukujący pracy danej kategorii wieku = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
1.	15-24	3,3%	5,1%	5,7%	8,4%	9,6%
2.	25-34	1,9%	4,4%	4,6%	5,9%	7,4%
3.	35-44	1,4%	3,4%	3,5%	4,8%	5,7%
4.	45 i więcej	0,9%	2,2%	2,2%	2,8%	3,1%

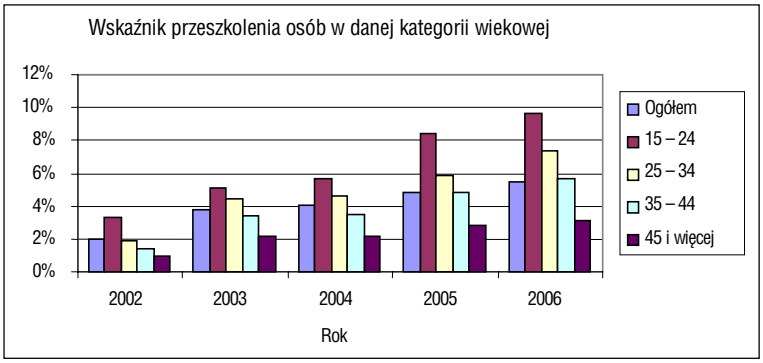

Im niższy poziom kwalifikacji – tym rzadsze uczestnictwo w szkoleniach. W szkoleniach oferowanych przez urzędy pracy bierze udział najwięcej osób

z grupy posiadającej wykształcenie wyższe i średnie ogólnokształcące. Także częściej, niż bezrobotni ogółem, uczestnikami szkoleń są bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Zdecydowanie najrzadziej uczestniczą w szkoleniach organizowanych przez urzędy pracy osoby z wykształceniem najniższym – gimnazjalnym i poniżej. Choć ogólnie na przestrzeni ostatnich 5 lat wzrosło nieco zainteresowanie szkoleniami we wszystkich grupach wykształcenia – to w dalszym ciągu najrzadziej korzystają ze szkoleń osoby o najniższym poziomie kwalifikacji.

Tabela 11. Udział przeszkolonych w danej grupie wykształcenia, w latach 2002-2005 (bezrobotni i poszukujący pracy danej kategorii wykształcenia = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Wyższe	4,6%	8,5%	9,6%	9,5%	10,7%
2.	Policealne i średnie zawodowe	3,6%	6,2%	6,6%	8,5%	9,3%
3.	Średnie ogólnokształcące	4,1%	7,3%	7,9%	9,6%	10,6%
4.	Zasadnicze zawodowe	1,6%	3,3%	3,2%	4,5%	5,2%
5.	Gimnazjalne i poniżej	0,7%	1,6%	1,7%	2,4%	2,8%

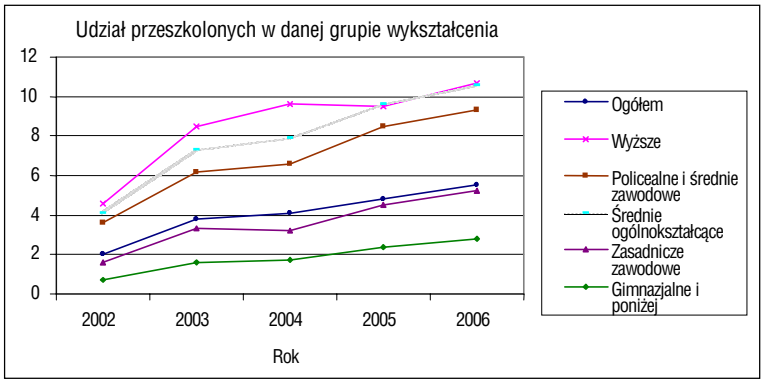

Udział osób z grupy niepełnosprawnych w szkoleniach organizowanych przez urzędy pracy pozostawał w 2006 roku na poziomie zbliżonym do średniej dla ogółu bezrobotnych i wynosił 5% przeszkolonych. Odnotować należy niewielki spadek uczestnictwa w szkoleniach osób z tej kategorii w stosunku do roku 2004 i 2005.

Natomiast osoby długotrwale pozostające bez pracy biorą udział w szkoleniach rzadziej niż bezrobotni ogółem. W 2006 roku uczestniczyło w szkoleniach 3,7% osób z grupy długotrwale bezrobotnych; w stosunku do roku 2005 nastąpiło pogorszenie się tego wskaźnika.

Tabela 12. Udział przeszkolonych osób niepełnosprawnych i długotrwale bezrobotnych wśród bezrobotnych z danej kategorii, w latach 2002-2006

Lp.	Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Bezrobotni niepełnosprawni	4,2%	5,6%	6,5%	6,1%	5,0%
2.	Bezrobotni długotrwale	1,2%	3,1%	3,3%	4,4%	3,7%

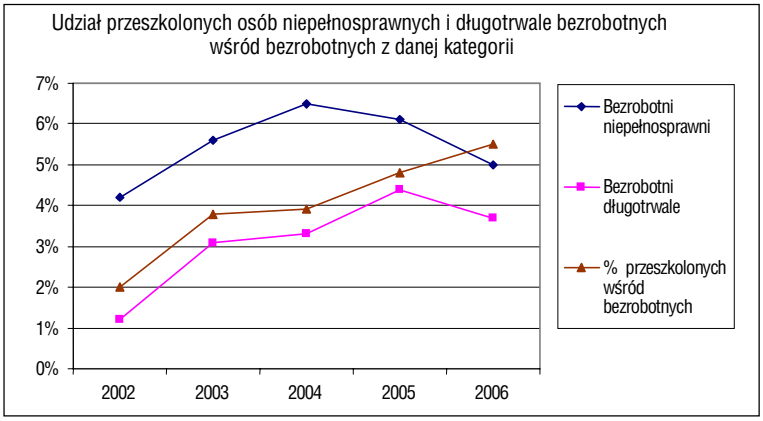

* * *

W latach 2005-2006[3] najwięcej uczestników szkoleń urzędy pracy skierowały na kursy z zakresu: usług transportowych (w tym – kursy prawa jazdy), obsługi komputera, sprzedaży/ marketingu/ handlu, rachunkowości/ księgowości, języków obcych.

Tabela 13. Uczestnicy szkoleń według kierunku kształcenia, w liczbach bezwzględnych, w roku 2005 i 2006

Lp.	Obszary zawodowe szkoleń	2005 r.	2006 r.
1.	Podstawowe programy ogólne (w tym kształcenie umiejętności pisania, czytania i liczenia)	145	495
2.	Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	5027	3602
3.	Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	112	113
4.	Sztuka, kultura i rzemiosło artystyczne	523	586
5.	Nauki humanistyczne (bez jęz. obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia	60	43
6.	Języki obce	8021	6648
7.	Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	1	13
8.	Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	12 769	114 65
9.	Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	8296	8182
10.	Zarządzanie i administrowanie	5926	6066
11.	Prace sekretarskie i biurowe	5451	4679
12.	Prawo	106	199
13.	Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka)	77	88
14.	Matematyka i statystyka	2	1
15.	Informatyka i wykorzystanie komputerów	11 248	11 521

[3] W poprzednich latach stosowano inne kategorie kierunków szkolenia.

6. KIERUNKI SZKOLEŃ ORGANIZOWANYCH PRZEZ URZĘDY PRACY

Tabela 13. Cd.

Lp.	Obszary zawodowe szkoleń	2005 r.	2006 r.
16.	Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	5207	4479
17.	Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	751	840
18.	Architektura i budownictwo	4459	4501
19.	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	766	591
20.	Weterynaria	1	3
21.	Opieka zdrowotna	812	880
22.	Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	2616	2376
23.	Ochrona własności i osób	2730	2142
24.	Ochrona środowiska	162	139
25.	Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	809	633
26.	Usługi gastronomiczne	2713	2429
27.	Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	1994	2945
28.	Usługi krawieckie, obuwnicze	947	971
29.	Usługi stolarskie, szklarskie	759	507
30.	Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	24 092	26 573
31.	Pozostałe usługi	7349	8519
32.	BHP	×	129
33.	Nauka aktywnego poszukiwania pracy	×	813
34.	Inne obszary szkoleń	34 551	28 889

W 2006 roku przeciętnie 43% uczestników szkoleń podejmowało pracę w okresie do 3 miesięcy po ukończonym szkoleniu. Wskaźnik ten znacznie poprawił się od ubiegłego roku. Podobnie jak w latach poprzednich – bardziej efektywne są szkolenia wskazane przez bezrobotnego.

Tabela 14. Wskaźnik zatrudnienia w okresie do 3 miesięcy po odbytym szkoleniu, w latach 2005-2006

Lp.	Wyszczególnienie	2005		2006	
		Liczba osób	%	Liczba osób	%
1.	Ogółem bezrobotni zatrudnieni po szkoleniu, w tym:	49 806	35,3	58 379	43,0
2.	• Po szkoleniach indywidualnych	12 226	52,0	17 021	55,3
3.	• Po szkoleniach grupowych	37 580	31,9	41 358	39,4
4.	• Po szkoleniach na podstawie umów trójstronnych	9740	68,3	×	×
5.	• Osoby poszukujące pracy zatrudnione po szkoleniu	10	26,3	68	48,9
6.	• Osoby niepełnosprawne zatrudnione po szkoleniu	1078	22,9	1072	29,3
7.	• Osoby pobierających rentę szkoleniową zatrudnione po szkoleniu	21	6,6	25	12,0

Wśród szkoleń organizowanych w 2006 roku przez urzędy pracy na skalę masową największą efektywność zatrudnieniową miały szkolenia z zakresu:
1) usług transportowych/prawa jazdy – 46% zatrudnionych na 26,5 tys. przeszkolonych,
2) zarządzania i administrowania – 64% zatrudnionych na 6 tys. przeszkolonych,
3) budownictwa – 49% zatrudnionych na 4,5 tys. przeszkolonych,
4) zawodów technicznych – 51% zatrudnionych na 4,5 tys. przeszkolonych.

Natomiast poniżej średniej kształtowała się efektywność szkoleń popularnych z zakresu:
1) obsługi komputerów – 26% zatrudnionych na 11,5 tys. przeszkolonych,
2) sprzedaży i marketingu – 31% zatrudnionych na 11,5 tys. przeszkolonych,
3) rachunkowości, księgowości – 35% zatrudnionych na 8,2 tys. przeszkolonych,
4) języków obcych – 27% zatrudnionych na 6,6 tys. przeszkolonych.

Generalnie zatem – szkolenia organizowane przez urzędy pracy na większą skalę mają stosunkowo niższą efektywność zatrudnieniową.

Tabela 15. Wskaźnik zatrudnienia w okresie do 3 miesięcy po odbytym szkoleniu w latach 2005-2006, według kierunków kształcenia

Lp.	Obszary zawodowe szkoleń	2005 r.	2006 r.
		Odsetek osób zatrudnionych w okresie do 3 mies. po szkoleniu	Odsetek osób zatrudnionych w okresie do 3 mies. po szkoleniu
1.	Podstawowe programy ogólne (w tym kształcenie umiejętności pisania, czytania i liczenia)	15	58
2.	Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	30	49
3.	Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	50	54
4.	Sztuka, kultura i rzemiosło artystyczne	22	26
5.	Nauki humanistyczne (bez jęz. obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia	48	12
6.	Języki obce	19	27
7.	Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	100	23
8.	Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	26	31
9.	Rachunkowość, księgowość, bankowość ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	25	35
10.	Zarządzanie i administrowanie	47	64
11.	Prace sekretarskie i biurowe	19	25
12.	Prawo	62	58
13.	Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka)	27	22
14.	Matematyka i statystyka	50	0
15.	Informatyka i wykorzystanie komputerów	19	26

Tabela 15. Cd.

Lp.	Obszary zawodowe szkoleń	2005 r.	2006 r.
		Odsetek osób zatrudnionych w okresie do 3 mies. po szkoleniu	Odsetek osób zatrudnionych w okresie do 3 mies. po szkoleniu
16.	Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	41	51
17.	Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	49	53
18.	Architektura i budownictwo	39	49
19.	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	40	53
20.	Weterynaria	100	100
21.	Opieka zdrowotna	34	41
22.	Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	22	27
23.	Ochrona własności i osób	35	46
24.	Ochrona środowiska	67	42
25.	Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	29	36
26.	Usługi gastronomiczne	21	27
27.	Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	25	29
28.	Usługi krawieckie, obuwnicze	40	45
29.	Usługi stolarskie, szklarskie	42	50
30.	Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	39	46
31.	Pozostałe usługi	35	48
32.	BHP	×	174
33.	Nauka aktywnego poszukiwania pracy	×	19
34.	Inne obszary szkoleń	46	51

* * *

7. STAŻE I PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY

Staże dla młodych bezrobotnych stały się bardzo popularnym instrumentem aktywizacji zawodowej. W roku 2006 skorzystało z tej formy ponad 154 tys. osób. Niecałe 60 tys. osób wzięło udział w przygotowaniu zawodowym w miejscu pracy. Popularność tych form wzrasta. Najczęściej oferowano staż lub przygotowanie zawodowe w zakresie prac sekretarskich i biurowych lub w placówkach handlowych.

Tabela 16. Uczestnicy stażu i przygotowania zawodowego, w liczbach bezwzględnych

Lp.	Forma aktywizacji	2005	2006
1.	Bezrobotni, którzy ukończyli staż	135 417	154 733
2.	Bezrobotni, którzy ukończyli przygotowanie zawodowe	48 576	59 129

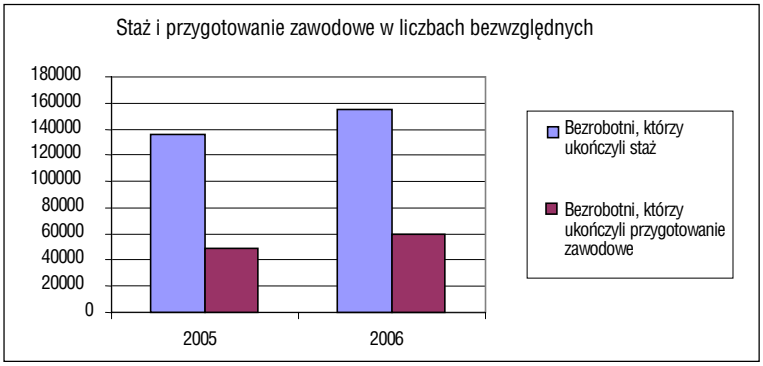

Efektywność zatrudnieniowa obu form aktywizacji – stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy jest nieco większa niż szkoleń i wynosiła w 2006 roku odpowiednio 46% oraz 47%.

Tabela 17. Efektywność stażu oraz przygotowania zawodowego w 2005 i 2006 r.

Lp.	Wskaźnik efektywności w %	2005	2006
1.	Stażu	43%	46%
2.	Przygotowania zawodowego	42%	47%

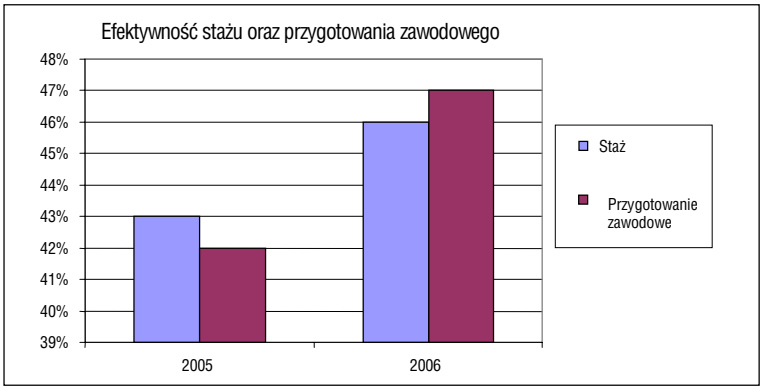

8. UDZIAŁ PRZEDSTAWICIELI Z GRUP DEFAWORYZOWANYCH NA RYNKU PRACY W PROGRAMACH AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

Niekorzystnym zjawiskiem jest, iż klienci urzędów pracy należący do tzw. grup defaworyzowanych na rynku pracy z reguły rzadziej korzystają z programów aktywizujących nastawionych na podnoszenie lub aktualizację kwalifikacji zawodowych. Zarówno ich uczestnictwo w szkoleniach jest niewielkie, jak i w znikomym stopniu korzystają z instrumentu adresowanego do tej grupy – przygotowania zawodowego w miejscu pracy. Pozytywny wyjątek stanowi grupa młodych uczestników staży: z tej formy aktywizacji skorzystało niemal 30% osób w wieku do 25 roku życia, zarejestrowanych w urzędach pracy.

Tabela 18. Wskaźnik przeszkolenia/odbycia stażu lub przygotowania zawodowego w danej grupie osób bezrobotnych, będących w trudnej sytuacji na rynku pracy, w 2006 roku

Lp.	Kategorie uczestników aktywizacji	Udział osób uczestniczących w programach rynku pracy
1.	Bezrobotni uczestnicy szkoleń (bezrobotni i poszukujący pracy), w tym:	5,3%
	• długotrwale bezrobotni	3,7%
	• powyżej 45 roku życia	3,1%
	• z wykształceniem gimnazjalnym i niższym	2,8%
	• niepełnosprawni	5,0%
2.	Bezrobotni uczestnicy stażu	28,0%
3.	Bezrobotni uczestnicy przygotowania zawodowego w miejscu pracy, w tym:	2,0%
	• długotrwale bezrobotni	2,8%
	• powyżej 50 roku życia	1,2%
	• bez kwalifikacji	2,1%
	• samotne matki	1,9%
	• niepełnosprawni	2,2%

* * *

Przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy inne instrumenty wsparcia inicjatyw szkoleniowych są wykorzystywane w praktyce urzędów pracy bardzo rzadko. Stosunkowo najwięcej osób – ponad 7 tys. – skorzystało ze sfinansowania ze środków Funduszu Pracy kosztów egzaminów.

Tabela 19. Pożyczki szkoleniowe, refundacja kosztów szkolenia, stypendia na kontynuowanie nauki, finansowanie kosztów egzaminów w 2006 roku

Lp.	Wyróżnienie	Liczba osób	Udział procentowy w grupie bezrobotnych
1.	Bezrobotni i żołnierze rezerwy, którym udzielono pożyczki szkoleniowej na sfinansowanie szkolenia	97	×
2.	Pracodawcy, którym przyznano refundację kosztów szkolenia	3	×
3.	Pracownicy, na których szkolenie przyznano pracodawcy refundację	101	×
4.	Pracownicy na urlopach szkoleniowych, którym zrefundowano koszty szkolenia	25	×
5.	Rolnicy, którzy dostali zgodę na sfinansowanie szkolenia lub ukończyli szkolenie sfinansowane z Funduszu Pracy	0	×
6.	Bezrobotni, którzy otrzymali stypendium na kontynuowanie nauki	2813	0,11%
7.	Osoby, które rozpoczęły studia podyplomowe dofinansowane z Funduszu Pracy	125	×
8.	Osoby, którym sfinansowano koszty egzaminów	7416	0,28%

* * *

9. DODATKOWE FORMY WSPARCIA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAINTERESOWANYCH PODNOSZENIEM KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

10. INSTYTUCJE SZKOLENIOWE REALIZUJĄCE SZKOLENIA DLA BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY

W 2006 roku urzędy pracy zleciły realizację szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy do niemal 8,5 tys. instytucji działających na wolnym rynku usług szkoleniowych. Najczęściej były to ośrodki dokształcania/doskonalenia zawodowego i stowarzyszenia, fundacje, lub inne osoby prawne. Łącznie zrealizowały one ponad 40 tys. szkoleń.

Tabela 20. Szkolenia zlecane przez urzędy pracy, według kategorii instytucji szkoleniowych, w roku 2006

	Instytucje szkoleniowe	Liczba		
		instytucji	szkoleń	uczestników
1.	Ogółem	8451	40 440	146 915
2.	Szkoła średnia lub policealna	69	153	879
3.	Szkoła wyższa	71	180	677
4.	Centrum Kształcenia Ustawicznego, Centrum Kształcenia Praktycznego	343	1892	9747
5.	Ośrodek dokształcania, doskonalenia zawodowego	1039	7334	27 328
6.	Placówka naukowa, naukowo-badawcza lub OBR	34	107	672
7.	Zakład pracy	84	299	802
8.	Stowarzyszenie, fundacja, osoba prawna	1005	4912	22 796
9.	Osoba fizyczna	978	4707	15 439
10.	Inna forma	4828	20 856	68 576

Wśród zlecanych szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy po 47% stanowią szkolenia trwające do 1 miesiąca oraz – szkolenia trwające od ponad miesiąc do 3 miesięcy.

Tabela 21. Czas trwania szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy w 2006 r.

	Czas trwania szkoleń	Liczba szkoleń	Liczba uczestników
1.	Ogółem	40 440	146 915
2.	Do 1 miesiąca	19 020	67 350
3.	Pow. 1 do 3 miesięcy	19 067	72 269
4.	Pow. 3 do 6 miesięcy	1954	6518
5.	Pow. 6 do 12 miesięcy	387	731
6.	Pow. 12 do 24 miesięcy	12	47